

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. M. M.**, bývajúceho v B., zastúpeného v dovolacom konaní JUDr. Ľubicou Sopkovou, advokátkou v Malackách, Pribinova 3 proti žalovanému **Alico Funds Central Európe správ, spol., a.s.**, so sídlom v Bratislava, Pribinova 10, IČO: 35 803 525, zastúpenému Ružička Csekes, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Vysoká 2/B, **o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 9 C 98/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. septembra 2013, sp.zn. 4 Co 17 5/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania vo výške 83,89 € na účet právneho zástupcu žalovaného Ružička Csekes, s.r.o so sídlom v Bratislave, Vysoká 2/B, do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 13. novembra 2012 č.k. 9 C 98/2010-126 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou zo dňa 31. marca 2010 s tým, že jeho pracovný pomer naďalej trvá a náhrady mzdy z titulu neplatne rozviazaného pracovného pomeru v sume priemerného zárobku odo dňa 1. júla 2010. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v celkovej výške 518,90 € na účet jeho právneho zástupcu v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že výpoveď zo dňa 31. marca 2010 daná žalobcovi žalovaným podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce je platná, keďže žalovaný predložil listinný dôkaz o tom, že žalobca sa stal pre neho

nadbytočným vzhľadom na rozhodnutie predstavenstva žalovaného zo dňa 13. apríla 2010 o zrušení pracovného miesta žalobcu – finančného riaditeľa za účelom zefektívnenia činnosti spoločnosti a súčasne nemal pre neho žiadne iné vhodné miesto. Mal preto za to, že boli naplnené predpoklady § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce v spojení s § 63 ods. 2 písm. a/ Zákonníka práce. Nestotožnil sa s tvrdením žalobcu, že v prípade výzvy zo strany žalovaného na jeho nástup do práce a výpovede z pracovného pomeru ide o absolútne neplatný právny úkon, ktorého právne účinky ani nenastali z dôvodu, že žalovaný výpoveďou žalobcovi v čase trvania súdneho sporu, keď neplatnosť skončenia pracovného pomeru podľa § 77 Zákonníka práce z roku 2007 nebola vyslovená právoplatným rozsudkom, urobil právny úkon, ktorý sa priechil dobrým mravom, obchádzal zákon a ktorého cieľom bolo poškodiť žalobcu a uviesť ho do omylu. Mal za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal akýkoľvek rozpor výpovede s ustanoveniami Zákonníka práce alebo Občianskeho zákonníka. Poukázal na to, že žalovaný vyzval žalobcu na nástup do práce na základe rozhodnutia súdu prvého stupňa zo dňa 17. februára 2010 č.k. 11C 2/2008-233, ktorým bola určená výpoveď zo dňa 18. júla 2007 za neplatnú a nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by boli v rozpore s dobrými mravmi. Keďže považoval za platnú výpoveď z pracovného pomeru, zamietol aj ďalšie nároky uplatnené žalobcom. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 25. septembra 2013 sp.zn. 4 Co 175/2013 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Mal za to, že skutkový stav, tak ako ho ustálil súd prvého stupňa po vyhodnotení ním vykonaného dokazovania, umožňoval záver o existencii všetkých predpokladov platnosti výpovede z hľadiska preukázania existencie písomného rozhodnutia o organizačnej zmene v čase doručenia výpovede z pracovného pomeru, o nadbytočnosti žalobcu a príčinnej súvislosti medzi organizačnou zmenou (ktorej obsahom bolo zrušenie pracovného miesta žalobcu – ním zastavanej funkcie finančného riaditeľa) a touto nadbytočnosťou, ako aj o splnení ďalšieho predpokladu platnosti výpovede z pracovného pomeru, a to ponuky inej vhodnej práce (§ 63 ods. 2 Zákonníka práce). Odvolací súd preto považoval právny záver súdu prvého stupňa o platnosti výpovede z pracovného pomeru za správny. Uviedol, že v prejednávanej veci z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca pracoval u žalovaného vo funkcii finančného riaditeľa na základe pracovnej zmluvy zo dňa 11. januára 2001 a predstavenstvo odporcu dňa 16. júla 2007 prijalo rozhodnutie o organizačných zmenách v spoločnosti, na základe ktorých došlo k zrušeniu pracovného miesta, na ktorom pracoval žalobca. Na základe tohto rozhodnutia bola žalobcovi dňa 8. augusta 2007 doručená výpoveď

z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, avšak počas jeho práceneschopnosti, t.j. v ochrannnej dobe, v ktorej nemohlo dôjsť k platnému skončeniu jeho pracovného pomeru. O neplatnosti tejto výpovede z pracovného pomeru rozhodol Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 17. februára 2010 č.k. 11C 2/2008-233, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16. marca 2011 sp.zn. 4 Co 267/2010-296. Na základe uvedeného žalobca opätovne nastúpil na pozíciu finančného riaditeľa v zmysle pracovnej zmluvy zo dňa 11. januára 2001 v znení jej neskorších dodatkov po prijatí rozhodnutia predstavenstva žalovaného o opätovnom vytvorení pracovného miesta finančného riaditeľa za účelom umožnenia výkonu práce žalobcovi. Dňa 31. marca 2010 bola žalobcovi doručená výpoveď z pracovného podľa § 63 ods. písm. b/ Zákonníka práce z dôvodu, že predstavenstvo spoločnosti rozhodlo dňa 31. októbra 2010 o zrušení jeho pracovného miesta, v dôsledku ktorej organizačnej zmeny sa stal žalobca nadbytočným a žalovaný ho nemal možnosť ďalej zamestnávať. Odvolací súd námietku žalobcu, že táto výpoveď mu bola žalovaným daná počas súdneho sporu o neplatnosť predchádzajúcej výpovede a skôr ako nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o jej neplatnosti a nie za trvania pracovného pomeru, nakoľko pôvodný pracovný pomer bol skončený platne, nebola dôvodná. Naopak pracovný pomer založený pracovnou zmluvou zo dňa 11. januára 2001 trval a ani nedošlo k jeho skončeniu, na základe neho žalobca aj po vyslovení neplatnosti predchádzajúcej výpovede danej mu dňa 8. augusta 2007, naďalej vykonával funkciu finančného riaditeľa obnovenú žalovaným po rozhodnutí súdu o neplatnosti výpovede z pracovného pomeru. Konštatovanie žalobcu, že pokiaľ mu v júli 2007 bola daná výpoveď a výpovedná doba mu uplynula posledným dňom novembra 2007, skočil sa jeho pracovný pomer medzi ním a žalovaným a iba právoplatný rozsudok mohol určiť, že v dôsledku neplatnosti prvej výpovede pracovný pomer trvá, z ktorého dôvodu považoval výpoveď danú mu v marci 2010 za neplatnú, danú subjektom, ktorý vtom čase nebol jeho zamestnávateľom nebolo správne. Ak chce totiž zamestnanec, aby nastali účinky vyplývajúce z rozviazania pracovného pomeru v zákonom stanovenej lehote uvedenej v § 77 Zák. práce, musí podať na sude žalobu o určenie, že právny úkon, ktorým prišlo k rozviazaniu pracovného pomeru je neplatný. A len v prípade, ak by takáto žaloba nebola podaná, pracovný pomer medzi účastníkmi sa skončí podľa tohto právneho úkonu, aj keby išlo o neplatné rozviazanie pracovného pomeru. Z § 79 ods. 1 prvá veta Zákonníka práce taktiež vyplýva, že ak zamestnávateľ dal zamestnancovi neplatnú výpoveď alebo ak s ním neplatne skončil pracovný pomer okamžite alebo v skúšobnej dobe a ak zamestnanec neoznámil, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával, jeho pracovný pomer sa neskončí, s výnimkou, ak súd rozhodne, že

nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Práve tým, že žalobca podal v zmysle § 77 Zákonníka práce na súd návrh, ktorým sa domáhal určenia neplatnosti výpovede z júla 2007, neuplynula výpovedná lehota a pracovný pomer naďalej trval a žalobca aj svojim podaním zo dňa 28. novembra 2007 doručeným žalovanému dňa 30. novembra 2007 oznámil, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával aj po uplynulí uplynutí výpovednej doby, čomu odporovalo jeho tvrdenie uvedené v odvolaní, že jeho pracovný pomer skončil uplynutím výpovednej doby pri predchádzajúcej výpovedi z júla 2007. Odvolací súd ďalej uviedol, že neboli tiež splnené ani predpoklady neplatnosti výpovede danej navrhovateľovi dňa 31. marca 2010 z hľadiska § 39 Občianskeho zákonníka ako namietal žalobca, že išlo o simulovaný úkon – výpoveď podľa Zákonníka práce. Táto výpoveď spĺňala tak materiálne, ako aj formálne náležitosti vyžadované pre danie platnej výpovede z pracovného pomeru a konanie žalovaného nebolo možné označiť za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Ak žalobca poukazoval na to, že počas súdneho sporu o neplatnosť predchádzajúcej výpovede, mal žalovaný prijať nového zamestnanca pre vykonávanie totožnej pracovnej náplne, nešlo o prijatie nového zamestnanca na jeho pracovnú funkciu a nie počas trvania tohto sporu, nedošlo k vytvoreniu zrušeného pracovného miesta a prijatiu na toto pracovné miesto počas troch mesiacov po daní výpovede zo dňa 31. marca 2010, čo by odporovalo § 61 ods. 3 Zákonníka práce. Nesprávny bol aj názor žalobcu, že pokiaľ právne účinky výpovede z pracovného pomeru z roku 2007 nastali ako prvé, a pokiaľ nebolo rozhodnuté právoplatne o jej neplatnosti, na výpoveď z roku 2010 sa nemalo prihliadať. Účinky prvej výpovede danej žalobcovi v júli 2007 nenastali, naopak táto bola rozhodnutím súdu určená za neplatnú, pracovný pomer žalobcu naďalej trval a počas tohto mu bola daná predmetná výpoveď z pracovného pomeru v marci 2010, ktorej určenia neplatnosti sa sám žalobca aj domáhal.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý ho žiadal, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa, zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku odôvodnil s poukazom na § 237 O.s.p., ako aj na § 242 O.s.p. Konkrétne uviedol, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania a vo svojom rozhodnutí sa nevysporiadal s námietkami žalobcu, naopak ich ignoroval, čím mu odňal možnosť konať pred súdom. Uviedol, že aj ústavný súd konštatoval, že porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy všeobecný súd rôzne skutočnosti, namietané účastníkom konania, právne nezhodnotil v súhrne posudzovaných skutočnosti, napr. že by dostatočným spôsobom odôvodnil ich irelevantnosť. Práve takto

postupovali podľa žalobcu súdy, keď sa kvôli jednoduchosti upáli na jednu skutočnosť, presadzovanú žalovaným, pričom všetky iné právne dôvody ním namietané posúdili ako nesprávne a mylné. Neuvideli však z akého dôvodu ich za mylné či nedôvodné považujú. Žalobca ďalej uviedol, že súd nesprávne zistil skutkový stav a následne vec i nesprávne právne posúdil. V ďalšom podrobne zopakoval celý skutkový a právny stav, ktorý prezentoval v predchádzajúcom konaní.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu ho navrhol ako procesné neprípustné odmietnuť, zastaviť a zamietnuť, keď mal za to, že žalobca nepreukázal, že sú dané dôvody dovolania a vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť. Uplatnil si náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas žalobca (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade so zákonom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012). Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno – iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených – napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo

právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť (a mimoriadnosť) dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inšinciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012, 3 Cdo 758/2015).

Z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) musí byť nevyhnutne v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. Vo všeobecnosti pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty, a konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo (len) z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci (porovnaj *Roseltrans proti Rusku*, rozsudok z roku 2005). Vo veci *Abdullayev proti Rusku* (rozsudok z roku 2010) ESLP zdôraznil, že v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru ESLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [viď napríklad *Sutyazhnik proti Rusku* (rozsudok z roku 2009) alebo *Bulgakova proti Rusku* (rozsudok z roku 2007)]. Princíp právnej istoty tu môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri *Ryabykh proti Rusku*, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri *Sutyazhnik proti Rusku*, rozsudok z roku 2009).

Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú prípustnosť dovolania, treba striktnie dodržiavať, lebo ak mimoriadny opravný súd „koná a rozhoduje napriek tomu, že neboli splnené zákonom ustanovené predpoklady prípustnosti na jeho postup v opravnom konaní [čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 51 ods. 1 ústavy] a prelomí právoplatnosť napadnutého rozhodnutia súdu nižšieho stupňa, porušuje základné

právo na súdnu ochranu toho účastníka, ktorý sa po rozhodnutí opravného súdu v takom prípade dostáva do nepriaznivejšej pozície, než v ktorej bol pred takým rozhodnutím opravného súdu. Porušenie princípov spravodlivého procesu spočíva preto v takom postupe a rozhodnutí mimoriadneho opravného súdu, ktorými sa nad rámec zákonných predpokladov prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku zrušuje právoplatné rozhodnutie a vec účastníka sa dostáva opätovne pred súd, ktorý musí o veci znovu konať a rozhodovať, pretože to vytvára opätovne stav právnej neistoty, ktorá už bola nastolená právoplatným rozhodnutím súdu nižšieho stupňa (II. ÚS 172/03).

Dovoláním žalobcu je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

V prejednáwanej veci dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, v ktorom došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., sa odvolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. (v znení do 1. januára 2015). Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako

účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku vymenoval všetky vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., hoci vady podľa § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. osobitne neodôvodnil. Podľa názoru žalobcu konkrétne mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať, z čoho možno usúdiť, že najmä túto vadu považuje dovolateľ za takú, ktorá viedla k nezákonnosti odvolacieho rozsudku.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Pokiaľ žalobca argumentuje údajnými nesprávnosťami, ku ktorým podľa jeho názoru došlo v procese zisťovania rozhodujúcich skutkových okolností, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalobca v dovolaní namieta, nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

K dovolacej námietke žalobcu, ktorou vytýkal odvolaciemu súdu nenariadenie pojednávania a nevykonanie dôkazov, a tým odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., dovolací súd uvádza, že podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p., ale v ostatných prípadoch (než sú uvedené v § 214 ods. 1 O.s.p.) môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Odvolací súd mal za to, že vzhľadom na skutkové závery súdu prvého stupňa, nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, vo veci súd prvého stupňa nerozhodol bez nariadenia pojednávania, v predmetnej veci sa nejednalo o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a ani to nevyžadoval dôležitý verejný záujem. Odvolací súd preto neporušil práva žalobcu a neodňal mu možnosť konať pred súdom, keď v súlade s citovaným ustanovením O.s.p. rozhodol vo veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

Ak žalobca napokon uvádza, že rozhodnutia nižších súdov sú nedostatočne odôvodnené, dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998 a) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá

prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (vid' najmä aktuálne rozhodnutia ústavného súdu sp.zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015). A v nadväznosti na uvedené - bolo prijaté i stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015 (R 2/2016), ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

Dovolací súd má za to, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety – dovolaním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení, ako aj sa podrobne vysporiadal s námietkami uvedenými žalobcom v odvolaní.

Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07). Vychádzajúc z toho dospel dovolací súd k záveru, že právo dovolateľa na riadne odôvodnenie porušené nebolo. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obsahuje nielen vysvetlenie skutkových zistení a záverov, ku ktorým dospel odvolací súd, ale tiež právne posúdenie týchto záverov. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu.

Pokiaľ žalobca uvádza, opäť bez bližšieho zdôvodnenia, existenciu tzv. inej (v § 237 O.s.p. neuvedenej) vady konania, majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, dovolací súd poukazuje na to, že pokiaľ by k vade tejto povahy prípadne aj došlo (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemohla založiť prípustnosť dovolania, lebo nejde ani o znak alebo atribút rozsudku uvedeného v § 238 O.s.p., proti ktorému je dovolanie prípustné, ale ani o procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Tzv. iná procesná vada (v § 237 O.s.p. neuvedená) je síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), úspešne však môže byť uplatnená iba v procesne prípustnom dovolaní. Konštantná judikatúra najvyššieho súdu zastáva názor, že iná vada nezakladá prípustnosť dovolania (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

Z obsahu dovolania je nakoniec možno vyvodiť, že žalobca má za to, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a v tomto smere obsiahle uvádza dôvody svojho mimoriadneho opravného prostriedku.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Keďže žalobca uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

Vzhľadom na to, že dovolanie žalobu nie je podľa ustanovení § 238 O.s.p. prípustné a neboli preukázané procesné vady konania uvedené v § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol jeho dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a tieto aj vyčíslil. Dovolací súd mu priznal náhradu trov spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 19. júna 2014 vo výške 83,89 €.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. marca 2016

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová